

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű ujság. A Bácsbodrogymegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14

Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 40 fillér

KISS GYULA
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke

SZERKESZTŐSÉG
BERCSÉNYI JÓZSEF
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője

Felölös szerkesztő
BERKOVITS REZSŐ

Kiadótulajdonos
BERKOVITS MÁRK

Előfizetési díj negyedévre 2 K
félre 4 K, egész évre 8 K

Egyes szám ára 20 fillér
Megjelen vasárnap

XIX. évfolyam

KULA, 1915 január 3.

I. szám

Háboru és közgazdaság.

Sohasem bizonyul be jobban annak az igazsága, hogy a szükség teszi az embert találatkonnyá, mint a háboruban. A szükség háboru idején mindig első sorban a gazdasági téren jelentkezik s itt jelentkezett az emberek találatkonysága is mindig a legnagyobb mértékben. Minden háborúnak meg volt ennél fogva egyebek között az az eredménye is, hogy gazdasági téren nevezetesen átalakulásokat idézett elő. És ez természetes is. A termelés és a fogyasztás kénytelen alkalmazkodni a háboru parancsoló kényszeréhez. Amiről a béke idejében a gazdasági termelés és fogyasztás terén szó sem lehetne, az a háboruban egészen természetes átalakulásnak tűnik fel.

A napoleoni háborúk idejében az angolok által alkalmazott kontinentális zárlat folytán az egész európai szárazföld elesett az eddig kizárólag fogyasztott nádcukor behozatalától. A szükség kifejlesztette találatkonysága csakhamar segített a nagy cukor hiányon. Bár mennyire fejletlen volt is abban az időben még az ipar, bármennyire nehéz viszonyok uralkodtak az iparfejlesztés terén éppen a hosszas és egész Európára kiterjedő háborúk miatt, mégis, rövidesen egy hatalmas új iparág keletkezett: a répacukorgyártás és egész Európa rövid pár év alatt az új eredetű cukorral volt ellátva elegendő mértékben. Ugyanebben a háboruban indult a kereskedelem annak a fejlődésnek, amely alapja lett a múlt század végén hatalmas méretűvel előállott a világereskedelemnek.

Ma egy igazi világháború kellős közepén állunk már és a törekvések, amelyekkel a hadviselő államok egymás iparát és kereskedelmét korlátozni igyekeznek, a nemzetközi kereskedelemnek mai fejlettsége mellett sokszorosan felülmúlják a több mint száz év előtti kontinentális zárlat hatását. Hiszen a háboru egyenlő hevességgel dul nemcsak a katonai, hanem a gazdasági téren is. Anglia és Franciaország minden áron kezébe akarják keríteni a nemzetközi kereskedelem irányítását és e közben nem törődnek sem a semleges államok kereskedelmének megbénításával, de még azzal sem, hogy eljárásuk a legtöbb esetben kétélű fegyver, amellyel a saját kereskedelmüket és iparukat is rendkívül érzékenyen károsítják.

A háborúnak a forgalomra gyakorolt bénító hatását alig kell bizonyítani. Hiszen magunk is napról-napra tapasztaljuk azt. De eléggé mutatják azt ezek a számadatok is, amelyeket a magyar államvasutak nemrégiben hoztak nyilvánosságra, az október végéig terjedő ezidei bevételeikről. E számadások szerint az ezidei bevételek a múlt év megfelelő időszakával szemben 51 millió K-val csökkentek, ami határozott következménye annak, hogy a háboruval járó gazdasági viszonyok, részben pedig az áruforgalom céljaira most rendelkezésre álló kocsiknak kis száma miatt a forgalom jelentősen megcsappant. Magától értetődik, hogy ez nemcsak nálunk van így, hanem így van ez minden hadviselő államban, sőt bizonyos mértékben még a semleges államokban is.

Mint említettük, a forgalom nagymérvű csökkenésében jórésze van a kocsihányagnak, mert a katonai szállítások következtében vasuti kocsik sokkal kevesebb számban állnak egyéb célra rendelkezésre. Itt azonban a szükség már eddig is nagy változásokat hozott létre a kocsik felhasználásában. A katonai szállítások céljaira ugyanis elsősorban fedett kocsik kellenek s így a gazdasági forgalom céljaira főleg a nyitott kocsik maradnak meg. Békés viszonyok között megdönthetetlen szabálynak látszott, hogy bizonyos árú csakis fedett kocsikban szállíthatók. A kényszerítő szükség azonban kísérleteket tett abban az irányban, hogy lehetne-e ilyen árúkat és milyen módon nyitott kocsikban is szállítani. A kísérlet a legtöbbször bevált. Eltekintve néhány olyan árútól, amelyeknek kényes volta feltétlenül merően fedett kocsikat kíván, a próbák igazolták, hogy a legtöbb áru, amelyet eddig kizárólag fedett kocsikban szállítottak, egészen jól szállíthatók nyitott kocsikban is, főként rövidebb távolságra; legfeljebb megfelelő védő takaróval kell az árút a kocsikon lefedni. — Mindez azt fogja eredményezni, hogy ezentúl, még a békés állapotok beállta után is legtöbb ilyen árút az olcsóbb nyitott kocsikban fognak szállítani, mert megszünt reájuk nézve az a feltevés, hogy azok minden esetben és kizárólag fedett kocsikban

helyezhetők el. Oly eredmény ez, amelyre a háboru kényszerítő hatása nélkül, bármily egyszerű dolognak tűnik is fel, soha nem lehetett volna gondolni.

Még nagyobb azonban a háboru átalakító hatása a termelésre. És e tekintetben főleg azokra a cikkekre gondolunk, amelyekben a háboru miatt hiány állott elő, vagy amelyeknél például a közéleti szemponjtól az előrelátás bölcs takarékosra int.

A m. kir. pénzügyminiszternek mindjárt a háboru elején, kellő időben és messzelátó körültekintéssel kiadott rendelete a szeszgyártásnál felhasználható némely nyersanyagoknak korlátozására vonatkozólag, szintén ezt a bölcs takarékoságot szolgálta. A gabonaművek és a burgonya felhasználásának védelmét szolgálta ez a rendelet, korlátozva ezeknek a legfontosabb élelmiszeri cikkeknek más irányban való felhasználását. — A rendelet kényszerítő hatása és az emellett mégis elért szép eredmények egyszer-mindenkorra több, most már csak indokolatlan előítéletnek nevezhető véleményt döntöttek meg nálunk a szeszgyártásnál felhasználható nyersanyagok tekintetében. Ezen előítéletek megszüntetése rendkívül gazdasági előnyöket jelent a majdan bekövetkező békés időkre is, mert a kényszerítéstől tett kísérletek eredményeit nem fogja a szeszgyártás soha többé elfelejteni.

Ugyancsak az előbbi célt szolgálja most a lisztkereskedésre vonatkozó kormányrendelet is, amely gondoskodik arról, hogy némely gabonaművek, elsősorban a buza, ne legyen kitéve egyoldalulag a többi gabonaművekkel szemben túlságosan nagy fogyasztásnak. A buza ezen egyoldalú felhasználása a legutóbbi évtizedeknek egyik sok tekintetben ferde kinövése. A mai viszonyok között a buza az egyoldalú elfogyasztása nagy zavarokat is előidézhetne, ha nem történt volna gondoskodás arról, hogy a buzával együtt, a többi szintén igen nagy tápértékű gabonafélék, rozs, árpa, továbbá a tengeri és burgonya is, megfelelő arányos fogyasztásnak legyenek kitéve. A rendelet hatásaként elesünk a tiszta buzakenyértől s kevert lisztből kell kenyeret ennünk; e rendelet nélkül megtörtént volna, hogy egy idő múlva a buza elfogyván, egy szem buza sem került volna kenyérünkbe. Ez ugyan, ha elég rozs és árpa kenyérünk van, nem lett volna még rettenetes csapás, mindenesetre azonban a kényesebb izlésűekre nehezen elviselhető kényszerhelyzetet teremtett volna. Eltekintve attól, hogy ez a bölcsen előrelátó rendelet szabályozza a különböző gabonaművek arányos fogyasztását, talán a jövőre nézve is fog némely állandóan szokásba vehető tapasztalatra vezetni.

Nagyon fontosak azok a változások, amelyeket a háboru e széniparban létrehozott. A porosz szénnek szállítása időnként akadályokba ütközött most s így a hazai lakosság a háboru tartama alatt magyar szenet kénytelen használni, viszont a hazai szénnek kiterjedtebb használata folytán széntelepeink a durva szénen kívül nagyobb mennyiségű darabos szenet állítanak elő. A végső eredmény itt is igen hasznos lesz. A hazai darabos szénnek használata közben meg fog győződni a magyar közönség arról, hogy több hazai szénünk fűtési és főzési célokra is egészen jól megfelel s nem fogunk többé a jövőben feltétlenül a külföldi szén után kapaszkodni, hanem megelégszünk a mi hazai szénünkkel is, amelynek használhatóságáról a háboru kényszerhelyzetben győződünk meg.

Miután a nyers jutát Keletindióból az Angliával hadiállapotban levő államok s így mi sem kaphatjuk, előáll a szüksége annak, hogy az eddigi jutaszövetek és főleg zsákok beszerzésére más nyersanyagról gondoskodjunk. Hisszük, hogy itt is meglesz a kellő eredmény, ha más nem, hát az, hogy az utóbbi időben nagyon gyengülő erős kendertermelés ismét megérdemelt és kívánatos lendületnek fog indulni.

Egyáltalában a háboru állapot mindenütt rendkívül hatással van a nyersanyagok megvásárlására és a pótlóanyagok kitalálására. Egyrészt a feltétlen kényszerítő szükség, másrészt a minden eshetőséggel okosan számoló kormányok rendeletei vezetnek ehhez. — És mindez az eredmény, amely ilyen módon előáll, nem muló eredmény, hanem mindegyik maradandó nyomot hagy a jövőre, a remélhető békés időre is, amelynek iparában, kereskedelmében, termelésében s általában a közgazdaság minden ágában a maga iszonyatos rombolásai mellett, megbecsülhetetlenül hasznos változásokat is eredményez a háboru.

Hírek

Kinevezés. Purgly Sándor dr. vármegyei főispán, a kulai szolgabírósnál üresedésben levő szolgabírói állásra Gutwein Fülöp eddigi tb. szolgabírókat nevezte ki.

Halálozás. Sulyos csapások érték Kugler Béla Kula község érdemes jegyzőjét és köztisztviselőnek álló családját. M. hó 18-án Kugler Béláné szül. pathy Nagy Emma úrnő édes atyja pathy Nagy Sándor bajai gyógyszerész hunyt el, dec. 24-én pedig jegyzőnknek, körünkben is nagy tisztviselőnek örvendett édesatyja Kugler Ede Újvidék szab. kir. város nyug. tb. főszámvevője hunyt el 81 éves korában Újvidéken. A gyászba borult család a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalommal közöljük, hogy szeretett férjemet, feledhetlen apánkat és nagyapánkat Kugler Ede Újvidék város ny. tb. főszámvevőjét a Mindenható dec. 24-én d. e. 11 órakor 81 éves korában magához szolgáltatta. A megboldogult hült teteme f. hó 26-án d. u. 4 órakor fog a rk. egyház szertartása szerint a gyászházban beszenteltetni és onnan a családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise áldozat dec. 28-án reggel 8 órakor fog az Egék Urának bemutatlatni. Újvidék, 1914. dec. 24. Áldás és béke lengjen drága porát felett! Özv. Kugler Edéné sz. Seunig Berta mint hitvese. Kugler István, Kugler Béla, fiat. Kugler Istvánné sz. Berényi Mária, Kugler Béláné szül. Nagy Emma, menyei. Pista, Béla, Pista, János, Emma, unokái.

Közyűlés. Kula község képviselőtestülete dec. 31-én rendes közyűlést tartott, amelyen tárgyalta és elfogadta az 1915 évi költségvetést. Az 1914 évi pótköltségvetést. Az Augusta gyorssegély alap segélyezés iránti kérelmet kedvezően elintézte. A fogyasztási adó új bérbevételét tudomásul vette. A községi igazolóválasztmányba 2 tagot választott.

Karácsonyest Torzsán. A torzsai árva-és szeretetházban karácsony estéjén kedvesen sikerült karácsonyfaünnepet tartottak az ott elhelyezett 45 árva gyermek részére. A szép ünnepély a gyermekek karénekeivel kezdődött, melyet Wolf Artur tanító vezetett. Az alkalmi beszédet Heinz Lajos s.-lelkész mondotta. A gyermekek megkapó karácsonyi verseket szavaltak. Arcukról sugárzott a megajándékozottak boldogsága és öröme; ami nem is csoda, hisz Jézus születésnapját ünnepelték és aztán — olyan gyönyörű, olyan ragyogó is volt a gondos kezek díszített karácsonyfa. A szép számban megjelent érdeklődőkre mély hatást gyakorolt a sikerült ünnepély.

Ki lehet tiszt a B. osztályuakból. A most folyó sorozásokon a B. osztályu nevelők közül azok, akik egyetemet végeztek, a honvédelmi minisztérium XVIII. ügyosztályától nyert értesülés szerint a behívás szerint altiszti iskolába fognak bevezényeltetni. Az iskola 2—3 hónapig fog tartani és ennek elvégzése után az illetők zászlósi rangban fognak a csapatokhoz beosztatni.

A szabadságolt katonák igazolása. A honvédelmi miniszter fölhívja a törvényhatóságokat, hogy a harcterről visszatért katonákat, akik közül sokan engedély nélkül tartózkodnak otthon, családjaiknál, közegeikkel teljes szigorúsággal igazoltassák. Aki a szabadságát igazolni nem tudná, azt át kell adni a legközelebbi hadkiegészítő parancsnokságnak.

Az új polgári perrendtartás. Az 1911. évi a polgári perrendtartásról szóló, a törvénykezésen egész új korszakot alkotó X. t.-c. (röviden Pp.) újev napján lépett életbe.

Új okmánybélyegek. A törvénykezelés illetékekről szóló új törvény életbeléptetése folytán szükség van 1 K 15 f-es és 1 K 75 f-es okmánybélyegek. A hivatalos lap közli, hogy az új bélyegek január 1-én jönnek forgalomba.

Hadi kenyér. Háborus időben nagy fontossággal bír az olcsó és gazdaságos kenyér előállítása. Egy osztrák folyóirat szerint a hadikenyér 50% rozs, 30% árpalisztból és 20% törött burgonyából készül. A burgonyát megfőzzük, meghamozzuk és szitán áttörjük, majd az összekevert lisztjait egyharmadával vízzel és élesztővel kovászt készítünk és megkelesztjük. Tizenkét óra múlva hozzákeverjük a többi lisztet, sőt, esetleg köménymag hozzáadásával, megdagasztjuk és még két óra hosszat kelni hagyjuk. Az ilyen kenyér nehezebben szárad, tápláló s nagy előnye, hogy olcsó. Egy kg, a sütés árával együtt, 29 fillér.

Férfi, női, gyermek bőr- és posztócipők, bőrlábszárvédők, hó- és sár-cipők, női kabátok és szörmék, sapkák, keztyűk, kötött kabátok nagy választékban

KARDOS J. cégnél, Kulán

Adományok. A Vöröskereszt Egylet kulai fiókjának dec. 24—31-ig a következők vittek adományokat a sebesültek számára:

Mayer Györgyné 2 pár csibe, Jung János 37 kg burgonya, Vesztermayer Jakab 2 pár csirke, id. Eisele János 10 l siller bor, Jung Konrad 17 kg-os malac, Kriszt Györgyné 10 tojás, Vesztermayer Adam 1 és fél kg zsír, 2,70 kg liszt, Legyenac Vicsa 2 malac 7 és fél kg, Urnauer Mátyásné 2 kacska, 1 pulyka, 3 kg turó, fél kg vaj, Fürstner Margit 1000 cigareta, Vörös Imre állomásfőnök 18 kg liszt, Mutsch Józsefné 1 pár tyúk, Offenbecher Antal 50 apró sütemény, Kirilovits Izidorné 4 és fél liter tejfel, 5 kg turó, Heim Lorinc 3 csirke, 3 kg zsír, 60 db sütemény, Pavlakovits Antalné 1 hízott liba, 1 kacska, 1 tyúk, 14 üveg paradicsom, 2 fál sütemény, 4 fejkáposzta, 3 üveg befőtt, Kichler Peterne 2 fál sütemény, Tóth Ferenc 1 fonyott kalács, 1 fál sütemény, Heim Józsefné 1 kosár sütemény, Jurszik János 1 köcsi túzifa, Kugler Beláné 3000 cigareta, Kardos J-né 24 törülköző, özv. Tessényi Beláné 2 tálca sütemény, Jakobb Ferenc 12 kg zsír, 2,80 kg kolbász, 20 tojás, Blantz Mihályné 1 pár csirke, id. Abel József 1 üveg uborka, Simay Istvánné 36 ember részére tea, Imhof Tere sütemény, Szegedi János 2 l tej, 1 kg vaj, 15 kg krumpli, 1 pár csirke, 1 pár kacska, 4 tojás, Lackó István 1 malac, Horváth Lajos negyed kg cukor, guba, mák, 6 tojás, id. Varga Károlyné cukorka, narancs, dió, cigareta, Lestár Beláné sütemény, befőtt, Futó Mihályné sütemény, Heim Lorincné sütemény, Dudás János 1 pár csirke, 3 l tej, Szukola Vince 1 kacska, Gerber Ferenc 3 l tej, zöldseg, Nagy János 12 tojás, Lubastik Ferencné 1 kg cukor, guba, id. Munka Jánosné 3 kg zsír, 2 kg méz, guba, 2 l mák, Pusztai Verona guba, Pusztai Józsefné guba, Poló Ferencné guba, Fábás István cukor és guba, Vigh Ignác 2 tyúk, Fürstner Gergely, 2 tyúk, 2 kenyér, Hunyár György 3 tyúk, 2 db szappan, sütemény és befőtt, Horváth Mihály (penzes) guba, Fábás József 3 l tej, guba, Kosutyák István guba, Fejös Náudorné kalács, Dudás János 1 kg zsír, Szabados Mihály 3 l tej, turó, Körmöci Lajos 2 csirke, Vetter Adam 2 pulyka, Mayer György 3 l tej, 1 köcsi szalma, Wekerle Ferencné 7 és fél l tej, fél l tejfel, Milla Istvánné 2 és fél kg tormia, 1 üveg savanyú paprika, Kichler Peter 2 csirke, id. Horváth Mihályné 5 l tej, 1 és fél kg turó, Glässer Lajos 4 csirke, id. Blantz Jakab 3 és fél l bor, Legyenac Száva 2 malac, Jakobb Ferenc 1 malac, Kirilovits Izidorné 5 kg turó, 3 l tejfel, Geyer Peter (Cservenka) 50 mg, 2 sonka, 15 hurka, 6 nyúl, 3 köcsög szilva lekvár, 5 kg tisztosajt, 50 kg kenyér, 75 esomag dohány s papiros, 200 kg krumpli.

Szállási adományok: Lelbach féle szállás, 28 Szulyi Milan 2 tyúk, bab, Ujházi Mihály liszt, szalona, krumpli, Egri Bálint kenyér, szalona, hus, Drotina József kalács, kenyér, hus, Ujházi János kenyér, krumpli, 32 Kovács Balázs hus, Petrekánics Pál liszt, zsír, szalona, Klemm Adam liszt, szalona, krumpli, Marcsák Mártonné krumpli, Bajai József liszt, szappan, krumpli, kukorica, hus, Kocsis János krumpli, hus, Király Sándorné krumpli, 15 tojás, Szabó Pálné 1 baromfi, zsír, szalona, Huszár Peter zsír, szalona, kukorica, Izsák Peter liszt, szalona, Pásztor József liszt, szalona, kukorica, Varga Sándor liszt, hus, zsír, Surján Mártonné kukorica, Petrekánics Simon tej, zsír, kukorica, tojás, 34 Márkus József 6 kacska, 2 nyúl, 8 l tej, liszt, zsír, 2 zsák krumpli, Szabó Jánosné szalona, krumpli, hagyma, Farkas Antal liszt, Horváth József liszt, szalona, Nemet Ferenc liszt, szalona 4 tojás, 39 Galyi Mladen 2 tyúk, 1 pulyka, zsír, szalona, bab, krumpli, 41 Acsanszki Peter 2 tyúk, liszt, zsír, kukorica, 40 Acsanszki Milos krumpli, liszt, kukorica.

Pénzadományok: A vepródi Vöröskereszt fiókegytelőtől dr. Buday Pálné elnökhöz érkezett 50 K, Bognár József 20 K, Offenbecher János és N.N. 10—10 K, Klemm Adam nagymajor 2 K. További adományok is Löwy Adolf penztárhoz küldendők.

A gözgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden jan. 10-én d.e. 9 órakor a szegedi felsőiparisiskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m.kir. iparfelügyelőséghez (Földváry-utca 4) beküldendők.

Mezőgazdasági munka — közérővel. A kormány a kivételes intézkedések tárgyában kiadott régebbi rendelkezéseit most egy nagy horderejű intézkedéssel töldja meg, amelynek az a célja, hogy a mezőgazdaságban munkáskész hiányban ne legyen fennakadás. A rendelet úgy szól, hogy ha valamely gazdasági munka elvégzése nem biztosítható másként, úgy a közigazgatási hatóság a miniszter felhatalmazásával elrendelheti, hogy mint közmunkát közérővel végezzék el.

Amit a király mondott! Könyves Kálmán király híre messze terjedt, mert Magyarországnak tengerpartot szerzett. Hódító útjában Adriához érve, megállta Fiume város közepébe. Szétnézett a tájon s gyökeret vert lába, amint a Quarnerot maga előtt látta, merengésből csak akkor tért magához, midőn egy küldöttiség járult a királyhoz. Meghódolni jött a város podesztája, mellette vele jött szépséges leánya, ki mint legbecsebb termetet a tájnak, aranyszínű italt nyujta a királynak. A király borpintett, esettentett nyelvevel, izlelte a nedűt nagy szakerelmeivel, aztán a serleget fenéig írtte, trissitó határat minden ize erze. Kérdeze a király: ez milyen ital volt, mely reá rögtön ily jó hatást gyakorolt? Felelt a podeszta: „Felséges királyunk, borpárlat: melyet itt csinálunk!” Szólt a király: „Mig itt leszünk Fiumében, kapjon ez italból mindegyik vitézem! Könnyen álljuk majd ki az út fáradsalmát, lesz magyar tengerpart, s meghódol a dalmát.” . . . Kálmán király eme böles elrendelése, volt a gyár első nagy magyar rendelete! Fennáll maig a gyár, az „Adriatika”, borpárló gyáraknak legnagyobbika! Cognacja azóta leve világírú, meit frissít, erősít s mindenkepet józú, s ahogy izlett hajtan Kálmán királyunknak, azóta epoly jól izlik mindnyajunknak! S e királyi italt ma bárki ihatja, mert az egész országban mindenütt kaphatja. — Saját érdekünkben csak arra ügyeljünk: „Fiumeit” kérjünk és mást el ne vegyünk! Fiumei cognac! Erőt, erejét adó, csüggedő tárdra étetőleg ható, Ki valami nagyot akar véghez vinni: Annak csak ebből a cognacból kell inni!

Nyugtázás. Kulán a katonák karácsonyi ajándékára adakoztak: (Folytatás)

Pastyik Józsefné, Takács András, Micskó Károly, Szabó Peterne, Gombár Imréné, Fürstner Andrásné, Szabó Józsefné, Szabó Jánosné, Tóth Sándorné, Katatics Józsefné, Korváth Lajos, Slezák Antal, Kadány János, Fürstner István, Törő Györgyné, Gonclik Julianna, Galamb Jozsef, özv. Juhász Maténe, özv. Körmöci Lajosné, Dolezs k Peter, Fürstner Andrásné, Gonclik Lajos, özv. Szukola Istvánné, Gázsó Jánosné, Gombár Mihályné, Fábás Adam, Juhász János, Peter fia, Eper Istvánné, Czinkóczy Gáborné, Nákity György, Futó Ferenc, Juhász János, Szűcs Lajosné, Takács FABIÁNNÉ, Törő Andrásné, Palásti Pál, Kosutyák Andrásné, Dvorzsák La os, Szukola Istvánné, Karch György, Puhálák József, Futó István, Varga Antalné, Major György, Gaity Miladin, Jakócs Mita, Vrandsin Bojana, Pelle Józsefné, Rankov Milan, Bukvity Jócó, Filepindin Lázár, Lendvai Antal, Golocsorbin Lázár, Kulyancsity Gyura, Bedicsin Stefka, Miricki Bogolyubine, Jung János, Gombócz Nándor, Friedman Herman, Hahn Ferenc, Stifter Nándor, Diener Sebestyén, Acsanszki Vuka, Renc János, özv. Mutsch Henrikné, Rankov Tósa, Vujesits Milutin, Protity Kamenko, Iszakovits Lázár, Kormos Edéné, Lerin Lázár, Krstanosits N. Peisits Nenád, Acsanszki Lázár, Vuity Uros, Tucesev Istvánné, Kulyancsity Stankó, Varga Flórián, Nagy István, Odanity Sándor, Abel Miklós, Nikolity Miladen, Kulyancsity Deszanka, Acsanszki Milutin, özv. Sovlyanszki Rádóne, Sovlyanszki Izidor 1—1 K, Legyenac Katica 1.60 K, Hirschmann József, Kichler József, Gaity Stevan, Pütik Neka 80—80 f. Gallai István, Vanyúr FABIÁN 70-70 f. Kichler Mátyás, id. Braun Mátyás, Schmidt Jozsef kőműves, ifj. Kriszt György, Miklós Ilona, Horváth Mihály, Karch Konradné, Bertron Ferenc, Szill Peterne, Fürstner Jánosné, Juhász Imre, Bujella Márton, Stahl Sebestyén, Derkovits József, Kohr Antal, Kriszt Jakab, Sztójkyv Nikola, Palanacski Novák 60—60 f, Fejös Pál, özv. Alberti András, Molnár István, Vesztermayer Peter, özv. Vesztermayer Jakabné, Hunyár György, Novakov Lázár 50—50 f. Dochnai Mátyás, Szauer Jakab, Busch Aranka, May Bálint, König Lőrinc, özv. Welsh Jánosné, Stole Mártonné, özv. Takács Mihály, Amann Jozsef, Tili Jozsef, Tyóvin Lázárné, Valentin Józsefné, Tóth Jakabné, Szepl Mátyásné, Eckstein Samu, Koller Jánosné, Karch Anna, N.N. Puhálák Mátyás, özv. Sule Istvánné, Juhász Adámné, Bognár János, Fábás Gáspár, Braun Rozália, Braskó Antalné, Gyurits Mihály, Stole György, Hahn János, Gaity Markó 40-40 f. Farkas István, Kovácsévits Mitóné 30—30 f. Emrich Mátyás, Galui Gergely, Pusztai Józsefné, Pölle Ferencné, Körmöci Peter, Szauer József, Szujer István, Derkovits Istvánné, Varga Pál, Bálint András, Tili Antalné, Bujella Lajosné, Horváth Mari 20—20 f. Gálik Istvánné 30 f. Müller János, Puhálák Imréné, Vigh Ferenc, özv. Bognár Jozsefné, Fürstner Márton, Muhor István, Galambos Károly, Sule Márton, Farkas FABIÁNNÉ, Törő Jánosné, Nagy Ferenc 1—1 K, Dudás Lukács 1.20 K, Deutsch Ignác, Lestár Beláné, Tili Enosné 50—50 f. Malackó János 30 f. Összesen 1120.80 K.

Perselyekben eddig befolyt összegek, Kulán. (H. folytatás) Községháza 71.56, Nazareus gyül. 40.—Kórház (dr. Ormayné) 27.17, Rk. templom 22.44, Kórház (dr. Holländerné) 17.72, Ceisel Aladár 13.16, Kórh. (Prokecné) 10.27, Kórh. (Löwyné) 10.15, Kórh. (Singerné I) 10.64, Kórh. (Singerné II) 9.60, Schmidt Jakob vend. 6.55, Knežly Nándor 5.80, Kósa György 5.48, Mrgyanov Jesta 5.38, Botond-társ. 4.88, Kulai tak. és hitelint. 4.28, Kórh. (Szakácsné) 4.26, Glässer Lajos 4.14, Maly László 3.55, Kirilovits és Jakobb 3.33, Ferenc Gáspár 3.23, Kardos J. 2.73, Dévai Pál 2.42, Hungariavendéglő 2.22, Gör. kel. templom 2.14, Acsanszky és Gruity 1.74, Kórh. (Váradiné) 1.62, Dohányagyrt. 1.47, Récei Miksa 1.30, Kulai Hitelbank 1.24, ifj. Kovács István 1.19, Sovlyanszki Száva 1.13, Adóhivatal L., Protity Kam. —.58, Népkör —.31, Bauer János 1.15, Volksverein —.12, összesen 304 K 35 f.

MILLIÓK
használják

Köhögés

rekedség, hurut, elnyálkásodás, göres és számárhurut ellen a

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”

Orvosoktól és magánosoktól való **6100** hit bizonyítvány kezkesedik biztos eredményről.

Nagyon kellemes és jószagú **BONBONOK.**

20 s 40 filléres csomagokban dobozban 60 fill-ért kapható

MÁLY LÁSZLÓ
gyógyszertárban, Kula 5-24

Minden testi fájdalmat megszüntet a
Mercur Sósorszeg
(örv. véde)

nékülöshetetlen hássiser.
Hadba vonultaknak
ajánlatos esomagküldés alkalmával
1—2 üveg Mercur sósorszezt küldeni.

Kapható 44 f, 1.20 és 2.50 K-ás üvegekben
az **Első Kulai Sósorszeg vállalatnál, Kula**
épgy minden **gyógyszertárban, drogeriában és fűszerkereskedésben.**

SUGAR JÁNOS
teherszállító vállalata
KULA (Kossuth Lajos-utca)

Férfi- női- és gyermek-czipők
Ifj. **Kovács J.I. cégnél, Kula**

3 illetve 5 százalék
a Vörös Kereszt Egylet kulai fiókja javára!

Mindazon t. vevőim,
kik régi számlatartozásukat kifizetik, 30/0,
ujabb (30 napon belüli) számlatartozásukat kifizetőknel 50/0 levonásába beleegyezem, azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy ezen levonásokat üzletemben levő vöröskeresztes perselybe, vagy a számla átadójánál levő vöröskeresztes perselybe sajátkezűleg betenni sziveskedjenek.
Kula, 1914. nov. 27.

Hazafias tisztelettel
Jurszik János
tűveg és porcellán kereskedő

Pongrácz A. Sándor
úrissabósága
KULA (Ferenc József-téri bérpalotában)

Festék, fűszer és csemegeárúk
Acsanszki és Gruity kereskedőknel Kula Telefon 41

Ha besorozták, azonnal kaphat:
katonai teveször kötött kabátot, nadrágot, mellényt, lábszárvédőt, táboriharisnyát, térdmelegítőt, érmelegítőt, hósapkát, haskötőt, tábori meleg keztyűt, flanel tricó inget és az összes alsóruházatot olcsó árakban
Mrgyanov Jesta divatruhásában a Menyasszonyhoz, Kula
Nagy választék kötött kabátokban, női reform kötött nadrágokban